



## CONSILIUL AUDIOVIZUALULUI AL REPUBLICII MOLDOVA

### DECIZIA nr. 288

din 22 septembrie 2023

#### Cu privire la reflectarea alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023 (perioada monitorizată 11-17 septembrie 2023)

Prin Decizia nr. 278 din 08.09.2023, Consiliul Audiovizualului (în continuare – CA) a dispus controlul privind respectarea prevederilor art. 89 și 90 din Codul electoral nr. nr. 325/2022, vizând reflectarea alegerilor în mass-media, de către serviciile media audiovizuale de televiziune și radiodifuziune sonoră ale căror declarații privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023 au fost aprobate de CA.

În cadrul controlului, s-a decis monitorizarea principalului buletin de știri al zilei din prime-time-ul de seară (pentru serviciile media audiovizuale de televiziune) și din intervalul indicat în declarații (pentru serviciile de radiodifuziune sonoră).

În cazul serviciilor media audiovizuale „R Live TV” și „Canal Regional”, care au declarat că nu vor difuza buletine de știri, Direcția control servicii media audiovizuale a selectat alte programe audiovizuale conform declarației.

Astfel, în conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și ale art. 83 alin. (3) lit. a) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, ale art. 90 alin. (15) și (16) din Codul electoral nr. 325/2022, CA a efectuat controlul serviciilor media audiovizuale **de televiziune**: „ATV”, „Agro TV Moldova”, „Jurnal TV”, „ITV”, „Moldova 1”, „ALBASAT”, „Orizont TV”, „TV Elita”, „Drochia TV”, „Exclusiv TV”, „Media TV”, „TVR Moldova”, „PRO TV Chișinău”, „Cinema 1”, „Vocea Basarabiei TV”, „TV8”, „R Live TV”, „TVC 21”, „Găgăuzia TV”, „Canal Regional”, „BAS TV”, „N4”, „ONE TV” („LEGAL TV”), „STAR TV” („GN TV”) și „ART-TV” și de **radiodifuziune sonoră**: „Radio Orhei FM”, „Aquarelle FM”, „Radio Chișinău”, „Jurnal FM”, „Radio Moldova”, „Radio Moldova Tineret”, „Bugeac FM”, „Radio Plai”, „Radio Media”, „HIT FM”, „Radio Relax”, „Radio Roks”, „BIZIM DALGAMIZ”, „Vocea Basarabiei”, „GRT FM”, „BAS FM” și „Radio Noroc” la capitoul respectării prevederilor art. 89 și 90 din Codul electoral, în baza înregistrărilor captate de la un operator IPTV (Moldtelecom) stocate pe serverul CA și în baza înregistrărilor prezentate de unii furnizori de servicii media.

Perioada supusă controlului: 11-17 septembrie 2023.

#### 1. „ATV”

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „ATV” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 19:00 (limba de difuzare: română/rusă), 19 știri cu caracter politic și social, în cadrul cărora a fost reflectată activitatea administrațiilor publice locale (APL) Bălți, Căușeni, Ungheni, Basarabeasca și Cimișlia.

Volumul total de timp acordat subiecților a constituit 14 min. 24 sec.

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat reflectării activităților: APL Bălți – 35,6% (05 min. 08 sec.), APL Căușeni – 33,8% (04 min. 52 sec.), APL Ungheni – 18,5 (02 min. 40 sec.), APL Basarabeasca – 9,3% (01 min. 20 sec.), APL Cimișlia – 2,8% (24 sec.).

Conotația reflectării APL-urilor în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „ATV” a fost într-o tonalitate neutră și pozitivă pentru APL Bălți și APL Căușeni. Doar pozitiv a fost reflectată APL Cimișlia și doar neutru – APL Ungheni și APL Basarabeasca.

Subiecții politici la alegerile locale generale APL Bălți, APL Căușeni, APL Ungheni și APL Basarabeasca au beneficiat, în buletinele de știri, de apariții directe, iar APL Cimișlia a avut doar apariție indirectă.

Raportul gender, conform datelor diagramei, atestă o pondere de reflectare a bărbaților în proporție de 44,3% (06 min. 12 sec.), iar cea a femeilor – de 55,7% (07 min. 48 sec.).

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „ATV” nu a avut rubrici electorale, respectiv nu se atestă încălcarea pct. 43 din Regulamentul privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 1137 din 28.07.2023 (în continuare – *Regulament CEC*).

Prin urmare, în perioada de raport, în cadrul buletinului de știri de la ora 19:00, difuzat de serviciul de televiziune „ATV”, nu au fost reflectați candidați desemnați și partide politice.

## **2. „AGRO TV Moldova”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „Agro TV Moldova” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 19:00 (limba de difuzare: română), 3 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora a fost reflectată activitatea APL Edineț.

Volumul total de timp acordat subiecților politici/electorali a constituit 04 min. 12 sec., de tot timpul beneficiind doar APL Edineț – 100%.

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat subiecților politici/electorali, atestă că ponderea de reflectare revine doar subiectului APL Edineț – 04 min. 12 sec., în proporție de 100%.

Conotația reflectării APL Edineț, în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „Agro TV Moldova”, a fost într-o tonalitate neutră.

Subiectul APL Edineț a beneficiat în cadrul buletinelor de știri de apariții directe și indirecte.

Datele diagramei atestă un echilibru privind asigurarea raportului gender, cota femeilor fiind cea dominantă – 52,1% (01 min. 54 sec.), iar cota bărbaților a fost de 47,9% (01 min. 45 sec.).

Serviciul de televiziune „Agro TV Moldova” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz prin titrare sincron a buletinelor de știri de la ora 19:00.

Prin urmare, în cadrul buletinului de știri „Știri Agro” de la ora 19:00, difuzat de serviciul de televiziune „Agro TV Moldova” în perioada 11-17 septembrie 2023, a fost reflectată doar activitatea APL Edineț. Este de menționat că serviciul de televiziune „Agro TV Moldova” nu a reflectat activitatea candidaților desemnați.

## **3. „Jurnal TV”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „Jurnal TV” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 19:00 (limba de difuzare: română), 10 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora a fost reflectată activitatea APL Chișinău și APL Edineț, precum și a partidelor politice PAS, PPDA și CUB.

Volumul total de timp acordat subiecților politici a constituit 22 min. 34 sec., dintre care de cel mai mult timp au beneficiat APL-urile – 16 min. 41 sec. (73,9%), urmate de partidele politice – 05 min. 53 sec. (26,1%).

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat, atestă că de cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat APL Chișinău – 15 min. 07 sec. (67%), urmată de PAS – 02 min. 02 sec. (9%), PPDA – 02 min. 01 sec. (8,9%), CUB – 01 min. 50 sec., precum și APL Edineț – 01 min. 34 sec. (6,9%).

Conotația reflectării APL-urilor, precum și a partidelor politice în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „Jurnal TV”, a fost într-o tonalitate preponderent neutră.

APL-urile au beneficiat de apariții directe și indirecte, iar partidele politice a avut preponderent apariții indirecte.

Datele diagramei atestă cota de reflectare a bărbaților de 98,6% (09 min. 25 sec.), iar cota femeilor – de 1,4% (08 sec.).

Serviciul de televiziune „Jurnal TV” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz prin titrarea sincron a buletinelor de știri de la ora 17:00.

Este de specificat că, în perioada supusă controlului, serviciul de televiziune „Jurnal TV” a difuzat un subiect electoral la data de 15.09.2023, în care se relatează despre faptul că CEC a organizat un flash-mob în Piața Marii Adunări Naționale pentru a atrage atenția asupra importanței participării la scrutinele electorale. Subiectul respectiv nu a fost încadrat în rubrici sau grupaje informative, evidențiate prin semnale acustice și vizuale unice.

În acest sens, sunt relevante prevederile **art. 90 alin. (2) lit. a)** din Codul electoral: *„În serviciile media audiovizuale, grupurile de inițiativă, concurenții electorali (candidații în alegeri), participanții la referendum, reprezentanții și persoanele de încredere ale acestora nu pot avea intervenții directe sau indirecte și nu pot fi vizați de terți în alte programe audiovizuale decât cele cu caracter electoral, stabilite expres în declarațiile politicilor editoriale ale furnizorilor de servicii media. Programe audiovizuale cu caracter electoral se consideră următoarele: programele de știri și actualități – rubricile sau grupajele informative, evidențiate prin semnale acustice și vizuale unice, în care pot fi difuzate informații despre tehnica votării, sistemul electoral, alte aspecte ale procesului electoral, sondaje de opinie și activități de campanie ale grupurilor de inițiativă, ale concurenților electorali și ale participanților la referendum” și ale **pct. 38** din Regulamentul CEC care stipulează că: *„În programele de știri și actualități, subiectele cu caracter electoral sunt incluse la rubrica specială „Electorală”, evidențiată prin semnale acustice sau vizuale unice la început și la final.”**

Prin scrisoarea nr. 191-R/123-E din 21.09.2023, serviciul de televiziune „Jurnal TV” a comunicat CA următoarele: *„[...] În contradictoriu cu definițiile expuse în lege, subiectul din 15.09.2023 nu se referă nici la tehnica votării, nici la sistemul electoral, nici la alte aspecte ale procesului electoral, după cum nu sunt evenimente ale concurenților electorali [...]”*.

#### 4. „ITV”

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „ITV” a difuzat în buletinele de știri de la ora 22:00 (limba de difuzare: română), 18 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora au fost reflectați 20 de subiecți politici/electorali, 17 candidați desemnați, dintre care activitatea unui candidat independent, 6 subiecte au vizat acțiunile Comisiei Electorale Centrale, 1 subiect – activitatea APL Chișinău, 1 subiect – activitatea APL Orhei.

Volumul total de timp acordat subiecților politici/electorali a constituit 17 min. 36 sec., dintre care APL Chișinău – 01 min. 34 sec. (7,95%), iar APL Orhei – 25 sec. (1,83%).

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat subiecților politici/electorali, atestă că de cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat PAS – 24,5% (04 min. 18 sec.), urmat de PDCM – 17,1% (03 min. 00 sec.), PR – 15,7% (02 min. 46 sec.), APL Chișinău – 8,9% (01 min. 34 sec.), PACCC – 6,3% (01 min. 06 sec.), CUB – 4,2% (44 sec.), MRM – 3,4% (36 sec.), APL Orhei – 2,4% (25 sec.), PLDM – 2,2% (25 sec.), BL „RUSLAN CODREANU” – 2,0% (21 sec.), PACE – 1,9% (20 sec.), CI – 1,7% (18 sec.), MPS – 1,7% (18 sec.), LOC – 1,5% (16 sec.), PL – 1,2% (13 sec.), MAN – 1,1% (12 sec.), PPDA – 1,1% (12 sec.), PSDE – 1,1% (12 sec.), iar de cea mai mică pondere de mediatizare au beneficiat PCRM – 1,0% (11 sec.) și PSRM – 1,0% (11 sec.).

Conotația reflectării subiecților politici/electorali la alegerile locale generale în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „ITV” a fost într-o tonalitate neutră, iar în cazul PDCM și APL Orhei – semnificativ pozitivă. APL Chișinău a fost mediatizată nesemnificativ negativ, iar MAN – doar în context negativ.

Subiecții politici/electorali la alegerile locale generale PAS, PDCM, PR, APL Chișinău și PACCC, în buletinele de știri ale serviciului de televiziune „ITV”, au beneficiat de apariții directe și indirecte, iar CUV, MRM, PLDM, BL „RUSLAN CODREANU”, PACE, CI, MPS, LOC, PL, MAN, PPDA, PSDE, PCRM și PCRM au avut doar apariții indirecte.

Serviciul de televiziune „ITV” a reflectat 17 candidați desemnați pentru fotoliul de primar general al mun. Chișinău.



Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat candidaților desemnați, atestă că de cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat A. Usatfi (PDCM) – 35,94% (03 min.), urmat de I. Bulgac (CUB) – 8,78% (44 sec.), V. Bolea (PR) – 7,98% (40 sec.), I. Ștefăniță (MRM) – 7,19% (36 sec.), O. Burlacu (PLDM) – 4,59% (23 sec.), R. Codreanu (BL „RUSLAN CODREANU”) – 4,19% (21 sec.), C. Butucel (PACE) – 3,99% (20 sec.), T. Cârnaț (CI) – 3,59% (18 sec.), A. Donică (MPS) – 3,59% (18 sec.), M. Bagas (LOC) – 3,19% (16 sec.), L. Carp (PAS) – 2,59% (13 sec.), I. Purice-Nistor (PL) – 2,59% (13 sec.), M. Poleanschi (PACCC) – 2,59% (13 sec.), V. Chironda (PPDA) – 2,40% (12 sec.), V. Brînzaniuc (PSDE) – 2,40% (12 sec.), iar de cea mai mică pondere de mediatizare au beneficiat D. Caraman (PCRM) și A. Albu (PSRM), fiind reflectați cu 2,20% (11 sec.) fiecare.

Conotația reflectării celor 17 candidați desemnați, care intenționează să se înscrie în cursa electorală pentru Primăria mun. Chișinău, a fost într-o tonalitate neutră, cu excepția lui A. Usatfi (PDCM) care a avut parte și de o reflectare pozitivă.

Cei 17 candidați desemnați, care intenționează să se înscrie în cursa electorală pentru Primăria mun. Chișinău, mediatizați în cadrul programelor de știri ale serviciului de televiziune „ITV”, au beneficiat de intervenții indirecte, doar A. Usatfi (PDCM) a avut și apariții directe.

Datele diagramei atestă o lipsă de echilibru privind asigurarea raportului gender, cota bărbaților fiind cea dominantă – 99,1% (15 min. 34 sec.), iar cota femeilor – nesemnificativă, de 2,9% (28 sec.).

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „ITV” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz prin interpretarea în limbaj mimico-gestual a programele de știri de la ora 22:00.

Totodată, datele controlului au atestat că, în perioada de raport, serviciul de televiziune „ITV”, în cadrul principalului buletin informativ „Știri” de la ora 22:00, nu a inclus rubrica „Electorală”, deși a difuzat informații despre tehnica votării și alte aspecte ale procesului electoral, inclusiv știri ce au vizat activitatea Comisiei Electorale Centrale.

Prin urmare, sunt relevante prevederile **art. 90 alin. (2) lit. a)** din Codul electoral și ale **pct. 38** din Regulamentul CEC.

Prin scrisoarea din 21.09.2023, serviciul de televiziune „ITV” a comunicat CA următoarele: „[...] Persoanele despre care se pretinde că au fost promovate, nu erau candidați și nici nu au depus actele spre înregistrare, astfel postul nu i-a tratat ca candidați sau concurenți electorali. Cu privire la subiectul despre Ion Ceban, considerăm că acesta nu a avut o prezență negativă ci a fost tratat într-un context neutru [...]”.

## 5. „Moldova 1”

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul public de televiziune „Moldova-1” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 21:00 (limba de difuzare: română), 7 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora o știre în care a fost reflectat un concurent desemnat, precum și activitatea APL-urilor Strășeni, Fălești, Vulcănești și Edineț.

Volumul total de timp acordat subiecților politici/electorali a constituit 03 min. 39 sec., dintre care de cel mai mult timp a beneficiat subiectul politic/electoral PDCM – 52 sec. (23,7%), urmat de PDA – 35 sec. (16,0%) și PAS – 32 sec. (14,6%).

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat subiecților politici/electorali, atestă că de cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat PDCM – cu 23,7% (52 sec.), urmat de PDA – cu 16,0% (35 sec.) și PAS – cu 14,6% (32 sec.), iar cea mai mică pondere de mediatizare i-a revenit APL-urilor.

Conotația reflectării subiecților politici/electorali PDA, PAS și APL Fălești a fost neutră. PDCM și activitatea APL-urilor Strășeni și Edineț – neutră și pozitivă, iar pentru APL Vulcănești – pozitivă.

Subiecții politici/electorali PDCM, PDA și PAS, precum și APL Strășeni, APL Vulcănești și APL Edineț au beneficiat, în buletinele de știri ale serviciului public de televiziune „Moldova-1”, de apariții directe și indirecte, iar APL Fălești a avut doar apariții directe.

În perioada de raport 11-17 septembrie 2023, serviciul public de televiziune „Moldova-1” a reflectat activitatea unui candidat desemnat.

Potrivit datelor diagramei, a fost alocat timp unui singur candidat desemnat – A. Usatîi (PDCM), cu 100% (52 sec.).

Conotația reflectării candidatului desemnat în cadrul buletinelor de știri ale serviciului public de televiziune „Moldova-1” a fost într-o tonalitate neutră și pozitivă.

Candidatul desemnat de PDCM A. Usatîi a beneficiat, în cadrul buletinelor de știri ale serviciului public de televiziune „Moldova-1”, de intervenții directe și apariții indirecte.

Datele diagramei atestă un dezechilibru privind asigurarea raportului gender, cota bărbaților fiind de 88,7% (02 min. 37 sec.), iar cota femeilor – de 11,3% (20 sec.).

Serviciul public de televiziune „Moldova-1” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz prin titrare sincron a buletinelor de știri de la ora 21:00.

Este de specificat că, în perioada supusă controlului, serviciul de televiziune „Moldova-1” a difuzat un subiect electoral pe data de 11.09.2023 despre desemnarea lui A. Usatîi în calitate de candidat la funcția de primar al mun. Chișinău din partea partidului PDCM și un subiect pe data de 12.09.2023 despre verificările care urmează a fi efectuate în transportul public în ziua alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023, pentru evitarea transportării organizate a cetățenilor. Subiectele respective nu au fost încadrate în rubrici sau grupaje informative, evidențiate prin semnale acustice și vizuale unice.

Astfel, sunt relevante prevederile **art. 90 alin. (2) lit. a)** din Codul electoral și ale **pct. 38** din Regulamentul CEC.

## **6. „ALBASAT”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „ALBASAT” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 19:00 (limba de difuzare: română), 9 știri în care a fost reflectată activitatea APL Nisporeni. Acțiunile Comisiei Electorale Centrale nu au fost vizate în cadrul buletinelor.

Volumul total de timp acordat subiectului politic/electoral APL Nisporeni a constituit 03 min. 27 sec.

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat, atestă că timpul de reflectare a subiectului APL Nisporeni este de 100% (03 min. 27 sec.).

Conotația reflectării subiectului APL Nisporeni în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „ALBASAT” a fost într-o tonalitate neutră.

APL Nisporeni a beneficiat, în buletinele de știri ale serviciului de televiziune „ALBASAT”, de apariții directe și indirecte.

Datele diagramei atestă un dezechilibru privind asigurarea raportului gender, cota bărbaților fiind de 100% (01 min. 42 sec.).

Serviciul de televiziune „ALBASAT” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz prin titrare sincron a buletinelor de știri de la ora 19:00.

## **7. „Orizont TV”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „Orizont TV” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 19:00 (limba de difuzare: română/rusă), 23 de știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora au fost reflectați 18 subiecți politici/electorali, 16 candidați desemnați, dintre care activitatea unui candidat independent, 11 subiecte au vizat acțiunile Comisiei Electorale Centrale și 2 subiecte au vizat activitatea Administrației Publice Chișinău și activitatea Administrației Publice Orhei.

Volumul total de timp acordat subiecților politici/electorali a constituit 17 min. 06 sec., dintre care APL Chișinău și APL Orhei au beneficiat de 02 min. 40 sec.

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat, atestă că cea mai mare pondere de reflectare a avut CUB – 26,61% (04 min. 33 sec.), urmat de PAS – 20,57% (03 min. 31 sec.), PDCM – 10,92% (01 min. 52 sec.), APL Chișinău – 9,84% (01 min. 41 sec.), BL „RUSLAN

CODREANU” – 8,28% (01 min. 25 sec.), PR – 6,92% (01 min. 11 sec.), APL Orhei – 5,75% (59 sec.), BECS – 2,44% (25 sec.), PSRM – 2,34% (24 sec.) și MAN – 1,46% (15 sec.). Cea mai mică pondere de reflectare au avut PPDA, PSDE, CI, MPS, PL, PACE, PACCC, PCRM, MRM și LOC cu pragul mai mic de 1% (05 sec.).

Conotația reflectării subiecților politici/electorali în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „Orizont TV” au fost într-o tonalitate, în general, neutră. Subiecții politici/electorali PDCM, BL „RUSLAN CODREANU”, APL Orhei și PSRM au fost reflectați și în context pozitiv, iar APL Chișinău și MAN – și negativ.

Subiecții politici/electorali au fost mediatizați prin intervenții indirecte, iar CUB, PDCM, APL Chișinău, PR și APL Orhei au avut și apariții directe.

În perioada de raport 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „Orizont TV” a reflectat activitatea a 16 candidați desemnați.

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat, atestă că cea mai mare pondere de reflectare a avut A. Usatîi (PDCM) – 41,95% (01 min. 34 sec.), urmat de R. Codreanu (BL „RUSLAN CODREANU”) – 31,84% (01 min. 18 sec.), iar cea mai mică pondere de reflectare au avut ceilalți candidați desemnați – a câte 1,87% (05 sec. pentru fiecare): V. Chironda (PPDA), V. Brînzaniuc (PSDE), T. Cârnaț (CI), A. Donică (MPS), V. Bolea (PR), L. Carp (PAS), I. Bulgac (CUB), I. Purice-Nistor (PL), A. Albu (PSRM), C. Butucel (PACE), M. Poleanschi (PACCC), D. Caraman (PCRM), I. Ștefăniță (MRM) și M. Bagas (LOC).

Conotația reflectării candidaților desemnați, în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „Orizont TV”, a fost într-o tonalitate, în general, neutră. A. Usatîi (PDCM) și R. Codreanu (BL „RUSLAN CODREANU”) au fost reflectați și în context pozitiv.

Candidații desemnați au fost reflectați prin intervenții indirecte, iar A. Usatîi (PDCM) a avut și apariții directe.

Datele diagramei atestă o lipsă de echilibru privind asigurarea raportului gender, cota bărbaților fiind cea dominantă – 84,7% (09 min. 12 sec.), iar cea a femeilor fiind de 15,3% (01 min. 40 sec.).

De asemenea, „Orizont TV” nu a realizat rubrica specială „Electorală”, prevăzută la pct. 38 din Regulamentul CEC, deși în buletinele informative au fost difuzate subiecte cu conținut electoral.

Prin urmare sunt relevante prevederile **art. 90 alin. (2) lit. a)** din Codul electoral și ale **pct. 38** din Regulamentul CEC.

Prin scrisoarea din 21.09.2023, serviciul de televiziune „Orizont TV” a comunicat CA următoarele: „[...] Reieșind din legislația campaniilor electorale precedente și practicile anterioare a lor, am considerat că până nu sunt înregistrați de CEC în calitate de candidați ei nu sunt participanți ai campaniei electorale. Acesta este încă un argument de ce nu am difuzat prin rubrica electorală aceste știri, deoarece campania electorală nu era lansată. Pentru „Orizont TV” nu a fost niciun impediment să difuzăm în buletinele de știri această rubrică. Potrivit CEC, campania electorală începe în data de 05 octombrie 2023 și tot de atunci va începe și reflectarea în buletinele de știri a subiectelor legate de concurenții electorali. În prezent, din 19.09.2023, „Orizont TV” a inclus rubrica „Electorală 2023”.”

## **8. „TV Elita”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „TV Elita” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 19:00 (limba de difuzare: română), 91 de subiecte, dintre care 5 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora au fost reflectați 3 subiecți politici/electorali. Știrile cu caracter electoral au fost difuzate și încadrate în rubrica „Electorală 2023”, cu excepția unei știri despre realizarea unui sondaj care a fost cu tematică electorală.

Volumul total de timp acordat subiecților politici/electorali a constituit 01 min. 10 sec., iar APL a beneficiat de 06 sec.

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat subiecților politici/electorali, atestă că de cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat PSRM – cu 47,4% (36 sec.), urmat de PR – cu 23,7% (18 sec.), PAS – cu 21,1% (16 sec.) și APL Chișinău – cu 7,9% (06 sec.).



Conotația reflectării subiecților politici/electorali în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „Elita TV” a fost într-o tonalitate total neutră.

Toți subiecții politici/electorali au beneficiat doar de apariții indirecte în buletinele de știri difuzate de serviciul de televiziune „Elita TV”.

În perioada de raport 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „TV Elita” nu a reflectat activitatea niciunui candidat desemnat în cursa electorală la alegerile din 05 noiembrie 2023.

Serviciul de televiziune „TV Elita” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz, utilizând titrare sincron în cadrul difuzării buletinelor de știri.

În data de 11.09.2023, în buletinul principal de știri de la ora 19:00 și în buletinul din 12.09.2023, ora 19:00, a fost difuzat un subiect despre rezultatele unui sondaj de opinie cu tematică electorală, privind preferințele politice ale alegătorilor la alegerile parlamentare și prezidențiale. În cadrul prezentării sondajului, furnizorul de servicii media a omis să indice metodologia de efectuare a sondajului, din ce surse a fost realizat, dar și geografia desfășurării lui.

Conform pct. 48 din Regulamentul CEC: „În perioada electorală FSM, în cazul în care reflectă rezultatele sondajelor de opinie privind preferințele politice ale alegătorilor, prezintă suplimentar în mod obligator următoarea informație: 1) cine a comandat, cine a realizat și, dacă se cunoaște, cine a plătit sondajul; 2) metodologia utilizată și perioada în care a fost efectuat sondajul; 3) geografia sondajului, dimensiunea eșantionului (numărul de respondenți) și marja de eroare; 4) autorizarea sau lipsa autorizării sondajului de către CEC.”

Este de specificat și faptul că subiectul dat nu a fost încadrat în rubrici sau grupaje informative, evidențiate prin semnale acustice și vizuale unice, destinate difuzării informațiilor electorale, așa cum e specificat la pct. 38 din Regulamentul CEC.

Drept urmare, sunt relevante prevederile **art. 90 alin. (2) lit. a)** din Codul electoral și ale **pct. 38** din Regulamentul CEC.

Prin scrisoarea din 22.09.2023, serviciul de televiziune „Elita TV” a comunicat CA următoarele: „[...]Exprimăm dezacordul față de concluziile expuse în raport, din considerentul că acestea sunt eronate, iar încadrarea știrii despre sondajul de opinie ce se referă la preferințele alegătorilor pentru alegerile parlamentare, prezidențiale. În declarația privind reflectarea alegerilor pentru electorala din 05.11.2023 ne-am asumat să respectăm Regulamentul privind reflectarea alegerilor și Hotărârea CEC nr. 1137 din 28.07.2023, dar nu și să reflectăm știri din domeniul politic despre electorala din prezidențiale și/sau parlamentare care încă nu sunt desfășurate oficial [...]”.

## **9. „Drochia TV”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „Drochia TV” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 19:30 (limba de difuzare: română), 8 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora a fost reflectată activitatea APL Drochia și APL Cimișlia.

Volumul total de timp acordat subiecților politici/electorali a constituit 17 min. 22 sec., dintre care de cel mai mult timp a beneficiat APL Drochia – 14 min. 50 sec. (85,4%), urmată de APL Cimișlia – 02 min. 32 sec. (14,6%).

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat subiecților politici/electorali, atestă că de cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat APL Drochia – cu 85,4% (14 min. 50 sec.), urmată de APL Cimișlia – cu 14,6% (02 min. 32 sec.).

Conotația reflectării subiecților politici/electorali la alegerile locale generale în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „Drochia TV” a fost într-o tonalitate neutră și pozitivă.

Subiecții politici/electorali la alegerile locale generale APL Drochia și APL Cimișlia au beneficiat, în buletinele de știri ale serviciului de televiziune „Drochia TV”, de apariții directe și indirecte.

Datele diagramei atestă o lipsă de echilibru privind asigurarea raportului gender, cota femeilor fiind cea dominantă – 100% (24 sec.), iar cota bărbaților – 0%.

Serviciul de televiziune „Drochia TV” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz prin interpretarea prin titrare sincron a buletinelor de știri de la ora 19:30.

## 10. „Exclusiv TV”

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „Exclusiv TV” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 18:00 (limba de difuzare: română/rusă), 15 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora au fost reflectați 15 subiecți politici (partide), 14 candidați electorali, dintre care activitatea unui candidat independent, 6 subiecte au vizat acțiunile Comisiei Electorale Centrale, precum și activitatea APL Chișinău.

Volumul total de timp acordat subiecților politici/electorali a constituit 36 min. 00 sec., dintre care de cel mai mult timp au beneficiat concurenții electorali – 33 min. 53 sec. (94,1%), urmați de APL Chișinău – 02 min. 07 sec. (5,9%).

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat subiecților politici/electorali, atestă că cea mai mare pondere de reflectare a avut concurentul electoral PAS – 18,7% (06 min. 43 sec.), urmat de PDCM – 17,3% (06 min. 30 sec.). Cu o pondere aproximativ egală au fost mediatizați APL Chișinău – 5,9% (02 min. 07 sec.) PPDA – 5,7% (02 min. 07 sec.) și PSRM – 5,4% (01 min. 56 sec.). Cea mai mică pondere de reflectare a avut CI – 0,3% (06 sec.).

Conotația reflectării subiecților politici/electorali la alegerile locale generale în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „Exclusiv TV” a fost într-o tonalitate neutră și ne semnificativ pozitivă. În mod pozitiv au fost reflectați doar doi concurenți electorali PDCM și PPO.

Subiecții politici la alegerile locale generale PDCM, PSRM, precum și APL Chișinău au beneficiat, în buletinele de știri ale serviciului de televiziune „Exclusiv TV”, de apariții directe și indirecte, iar PAS, MAN, BECS, CUB, PPDA, P „Șansă”, PPO, PCR, PR, MRM, PL și CI au avut doar apariții indirecte.

Din cei 19 candidați desemnați în cursa electorală pentru Primăria mun. Chișinău, serviciul de televiziune „Exclusiv TV” a reflectat 12 candidați.

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat candidaților desemnați, atestă că de cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat R. Codreanu (PPO) – 18,69% (01 min. 31 sec.), urmat de L. Carp (PAS) – cu 12,11% (59 sec.), iar de cea mai mică pondere de mediatizare a beneficiat D. Caraman (PCR) – 0,62% (03 sec.).

Conotația reflectării celor 19 candidați desemnați în cursa electorală pentru Primăria mun. Chișinău în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „Exclusiv TV” a fost într-o tonalitate neutră și ne semnificativ pozitivă. În mod pozitiv au fost reflectați doar doi candidați electorali: R. Codreanu (PPO) și A. Usatîi (PDCM).

Din cei 19 candidați desemnați pentru Primăria mun. Chișinău, reflectați de serviciul de televiziune „Exclusiv TV”, doar A. Usatîi a beneficiat de intervenții directe și apariții indirecte, ceilalți candidați având doar intervenții indirecte.

Datele diagramei atestă o lipsă de echilibru privind asigurarea raportului gender, cota bărbaților fiind în proporție de 99,5% (10 min. 47 sec.), iar cea a femeilor – de 0,5% (03 sec.). Nu s-a respectat echilibrul de gender.

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „Exclusiv TV” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz prin titrarea sincron a buletinelor de știri de la ora 18:00.

La data de 11.09.2023, serviciul de televiziune „Exclusiv TV” a difuzat în buletinul principal de știri de la ora 18:00 două subiecte despre rezultatele unor sondaje de opinie, cu tematică electorală, privind preferințele politice ale alegătorilor la alegerile parlamentare și locale generale. În cadrul prezentării sondajului, furnizorul de servicii media a omis difuzarea informațiilor privind autorizarea sondajului de către CEC, conform pct. 48 din Regulamentul CEC.

De asemenea, în perioada supusă controlului, serviciul de televiziune „Exclusiv TV” a difuzat mai multe subiecte electorale: subiectul „Preferințele politice ale alegătorilor” din data de 11.09.2023, subiectul „Pregătire pentru alegeri” din data de 12.09.2023, subiectul „Două zile de alegeri la Corjova” din data de 13.09.2023. Subiectele respective nu a fost încadrate în rubrici sau grupaje informative, evidențiate prin semnale acustice și vizuale unice.

Astfel, sunt relevante prevederile **art. 90 alin. (2) lit. a)** din Codul electoral și ale **pct. 38** din Regulamentul CEC.



Prin scrisoarea nr. 781 din 21.09.2023, serviciul de televiziune „Exclusiv TV” a comunicat CA următoarele: „Sondajul a fost autorizat de către CEC, însă, neintenționat, nu am indicat această informație. Pe viitor promitem să respectăm încadrarea știrilor cu caracter electoral în rubrica „Electorală 2023”.”

## **11. „Media TV”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „Media TV” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 20:00 (limba de difuzare: rusa), 10 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora a fost reflectată activitatea APL Cahul, APL Basarabeasca și APL Drochia.

Volumul total de timp acordat APL-urilor a constituit 02 min. 38 sec. (100%).

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat, atestă că de cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat APL Cahul – 01 min. (38%), urmată de APL Basarabeasca – 40 sec. (36,7%) și APL Drochia – 25,3% (40 sec.).

Conotația reflectării APL-urilor în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „Media TV” a fost într-o tonalitate preponderent neutră.

APL-urile au beneficiat de apariții directe și indirecte.

Datele diagramei atestă o cotă de reflectare a femeilor de 58,7% (01 min.14 sec.) și a bărbaților – de 41,3% (52 sec.).

Serviciul de televiziune „Media TV” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz prin interpretarea în limbaj mimico-gestual a buletinelor de știri de la ora 18:00.

## **12. „TVR Moldova”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „TVR Moldova” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 18:00 (limba de difuzare: română), 12 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora au fost reflectați 14 subiecți politici/electorali (partide), 5 candidați desemnați, dintre care 8 subiecte au reflectat și activitatea APL-urilor Chișinău, Orhei, Edineț și Strășeni.

Volumul total de timp acordat subiecților politici/electorali a constituit 12 min. 00 sec., dintre care de cel mai mult timp a beneficiat APL Chișinău – 03 min. 58 sec. (33,1%), urmată de subiecții politici/electorali PAS – 02 min. 27 sec. (20,4%), PDCM – 01 min. 05 sec. (9%) și MAN – 01 min. 03 sec. (8,8%).

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat subiecților politici/electorali, atestă că de cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat APL Chișinău – cu 33,1% (03 min. 58 sec.), urmată de subiecții politici/electorali PAS – 20,4% (02 min. 27 sec), PDCM – 9% (01 min. 05 sec.) și MAN – 8,8% (01 min. 03 sec.), iar PLDM i-a revenit cea mai mică pondere de mediatizare – 0,8% (06 sec.).

Conotația reflectării subiecților politici/electorali în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „TVR Moldova” a fost într-o tonalitate neutră, cu excepția subiecților APL Chișinău, PAS și MAN, care au fost mediatizați neutru și negativ, dar și PDCM și APL Strășeni – reflectați neutru și pozitiv.

Subiecții politici/electorali PAS, APL Chișinău, APL Strășeni și APL Edineț au beneficiat, în buletinele de știri ale serviciului de televiziune „TVR Moldova”, de apariții directe și indirecte, iar PDCM, MAN, APL Orhei, PSRM, PCRM, BECS, PPDA, PSDE, PPO – doar de cele indirecte, precum și PLDM – doar de cele directe. Serviciul de televiziune „TVR Moldova” a reflectat activitatea a 5 candidați desemnați.

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat candidaților desemnați, atestă că de cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat L. Carp (PAS) – cu 61,8% (01 min. 29 sec.), urmat de A. Usatfi (PDCM) – cu 19,4% (28 sec.), iar de cea mai mică pondere de mediatizare au beneficiat V. Chirona (PPDA), V. Brînzaniuc (PSDE) și R. Codreanu (PPO) – 6,3% (09 sec.).

Conotația reflectării celor 5 candidați desemnați în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „TVR Moldova” a fost într-o tonalitate neutră, cu excepția lui A. Usatfi (PDCM) care a beneficiat și de o conotație pozitivă.

Din cei 5 candidați desemnați reflectați de „TVR Moldova”, L. Carp (PAS) a beneficiat de intervenții directe și apariții indirecte, iar A. Usatîi (PDCM), V. Chironda (PPDA), V. Brînzaniuc (PSDE) și R. Codreanu (PPO) – doar de apariții indirecte.

Datele diagramei atestă o lipsă de echilibru privind asigurarea raportului gender, cota bărbaților fiind cea dominantă – 88,8% (08 min. 14 sec.), iar cota femeilor – nesemnificativă, de 11,2% (01 min. 02 sec.).

Serviciul de televiziune „TVR Moldova” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz prin interpretarea în limbaj mimico-gestual a buletinelor de știri de la ora 18:00.

Serviciul de televiziune „TVR Moldova” a difuzat la data de 11.09.2023, în buletinul principal de știri de la ora 18:00, un subiect despre rezultatele unui sondaj de opinie, cu tematică electorală, privind preferințele politice ale alegătorilor la alegerile parlamentare, prezidențiale, dar și susținerea integrării europene. În cadrul prezentării sondajului, furnizorul de servicii media a omis comanditarul, sponsorul, metodologia și autorizarea sondajului de către CEC, conform pct. 48 din Regulamentul CEC.

Este de specificat că, în perioada supusă controlului, serviciul de televiziune „TVR Moldova” a difuzat un subiect electoral cu genericul „Flashmob în Piața Marii Adunări Naționale”, în care se relatează despre un eveniment organizat de Comisia Electorală Centrală pentru copii, în cadrul căruia aceștia pot înțelege importanța votării și a alegerilor democratice, inclusiv pentru alegerile locale generale din 05 noiembrie 2023. Subiectul respectiv și cel cu privire la sondaj nu au fost încadrate în rubrici sau grupaje informative, evidențiate prin semnale acustice și vizuale unice. Astfel, sunt relevante prevederile **art. 90 alin. (2) lit. a)** din Codul electoral și ale **pct. 38** din Regulamentul CEC.

### **13. „PRO TV Chișinău”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „PRO TV Chișinău” a difuzat în buletinele de știri de la ora 20:00 (limba de difuzare: română), 8 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora au fost reflectați 10 subiecți politici/electorali, 2 candidați desemnați, 2 subiecte au vizat activitatea APL Chișinău, 1 subiect – activitatea APL Orhei. Acțiunile Comisiei Electorale Centrale nu au fost mediatizate.

Volumul total de timp acordat subiecților politici/electorali a constituit 08 min. 51 sec., dintre care APL Chișinău a beneficiat de 01 min. 44 sec. (16,92%), iar APL Orhei – de 01 min. 39 sec. (16,33%).

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat subiecților politici/electorali, atestă că de cea mai mare pondere de reflectare au beneficiat APL Chișinău – cu 19,6%% (01 min. 44 sec.), BL „RUSLAN CODREANU” – cu 19,2% (01 min. 42 sec.), APL Orhei – 18,6% (01 min. 39 sec.), P „Șansă” – cu 14,7% (01 min. 18 sec.), urmați de PDCM – cu 13,0% (01 min. 09 sec.), PCRM – 9,4% (50 sec.), PAS – 2,1% (11 sec.), MAN – 1,5% (08 sec.), PR – cu 1,1% (06 min. 46 sec.), iar de cea mai mică pondere de mediatizare a beneficiat APL Comrat – cu 0,8% (04 sec.).

Conotația reflectării subiecților politici/electorali la alegerile locale generale în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „PRO TV Chișinău” a fost într-o tonalitate neutră. APL Orhei și PCRM, APL Chișinău, P „Șansă” și MAN – negativă. BL „RUSLAN CODREANU” și PDCM au avut parte de o mediatizare pozitivă.

Subiecții politici/electorali la alegerile locale generale APL Chișinău, P „Șansă”, PDCM și PCRM, în buletinele de știri ale serviciului de televiziune „PRO TV Chișinău”, au beneficiat de apariții directe și indirecte, APL Orhei, BL „RUSLAN CODREANU”, PAS, MAN, PR și APL Comrat au avut doar apariții indirecte.

Serviciul de televiziune „PRO TV Chișinău” a reflectat 2 candidați desemnați pentru fotoliul de primar general al mun. Chișinău.

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat candidaților desemnați, atestă că de cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat A. Usatîi (PDCM) – cu 59,6% (01 min. 42 sec.), urmat de R. Codreanu (BL „RUSLAN CODREANU”) – cu 40,4% (01 min. 09 sec.).

Conotația reflectării celor 2 candidați desemnați în cursa electorală pentru Primăria mun. Chișinău în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „PRO TV Chișinău” a fost într-o tonalitate neutră și pozitivă.

Conform diagramei, în cadrul programelor de știri ale serviciului de televiziune „PRO TV Chișinău”, A. Usatîi (PDCM) a beneficiat de intervenții directe și indirecte, iar R. Codreanu (BL „RUSLAN CODREANU”) – doar de apariții indirecte.

Datele diagramei atestă o lipsă de echilibru privind asigurarea raportului gender, cota bărbaților fiind cea dominantă – 89,2% (06 min. 52 sec.), iar cota femeilor – nesemnificativă, de 10,8% (50 sec.).

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „PRO TV Chișinău” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz prin interpretarea în limbaj mimico-gestual a programelor de știri de la ora 22:30.

Totodată, datele controlului au atestat că, în perioada de raport, serviciul de televiziune „PRO TV Chișinău”, în cadrul principalului buletin informativ „Știrile PRO TV CHIȘINĂU” de la ora 20:00, nu a inclus rubrica „Electorală”, deși a difuzat subiecte cu caracter electoral. Acțiunile Comisiei Electorale Centrale nu au fost mediatizate.

Prin urmare, sunt relevante prevederile **art. 90 alin. (2) lit. a)** din Codul electoral și ale **pct. 38** din Regulamentul CEC.

#### **14. „Cinema 1”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „Cinema 1” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 23:00 (limba de difuzare: română), 8 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora într-o știre a fost reflectat un concurent desemnat, un subiect a vizat acțiunile Comisiei Electorale Centrale, precum și activitatea APL Chișinău.

Volumul total de timp acordat subiecților politici/electorali a constituit 09 min. 04 sec., dintre care de cel mai mult timp a beneficiat subiectul politic/electoral PAS – 02 min. 40 sec. (29,4%), urmat de APL Chișinău – 01 min. 52 sec. (20,6%), BECS – 01 min. 38 sec. (18,0%) și PSRM – 01 min. 28 sec. (16,2%).

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat subiecților politici/electorali, atestă că de cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat PAS – cu 29,4% (02 min. 40 sec.), iar cea mai mică pondere de mediatizare i-a revenit MAN – cu 2,0% (11 sec.).

Conotația reflectării subiecților politici/electorali în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „Cinema 1” a fost într-o tonalitate neutră, cu excepția MAN, care a fost mediatizat negativ.

Subiecții politici/electorali PAS, APL Chișinău, BECS, PSRM și CUB au beneficiat, în buletinele de știri ale serviciului de televiziune „Cinema 1”, de apariții directe și indirecte, iar PDCM și MAN au avut doar apariții indirecte.

În perioada de raport 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „Cinema 1” nu a reflectat niciun candidat desemnat.

Datele diagramei atestă un dezechilibru privind asigurarea raportului gender, cota bărbaților fiind de 100% (07 min. 01 sec.).

Serviciul de televiziune „Cinema 1” a difuzat la data de 11.09.2023, în buletinul principal de știri de la ora 23:00, un subiect despre rezultatele unui sondaj de opinie, privind încrederea cetățenilor în politicieni, dar și susținerea integrării europene. În cadrul prezentării sondajului, furnizorul de servicii media a omis autorizarea acestuia de către CEC, conform pct. 48 din Regulamentul CEC.

Totodată, este de specificat că, în perioada supusă controlului, serviciul de televiziune „Cinema 1” a difuzat, la data de 11.09.2023, un subiect electoral în care se relatează despre stabilirea cuantumului creditului fără dobândă pentru concurenții electorali de către CEC. Subiectul respectiv nu a fost încadrat în rubrici sau grupaje informative, evidențiate prin semnale acustice și vizuale unice. Astfel, sunt relevante prevederile **art. 90 alin. (2) lit. a)** din Codul electoral și ale **pct. 38** din Regulamentul CEC.



## **15. „Vocea Basarabiei”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „Vocea Basarabiei TV” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 18:30 (limba de difuzare: română), 7 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora au fost reflectați 4 subiecți politici, 3 candidați desemnați, 4 subiecte au vizat acțiunile Comisiei Electorale Centrale.

Volumul total de timp acordat subiecților politici/electorali a constituit 06 min. 17 sec., dintre care de cel mai mult timp a beneficiat subiectul politic/electoral PPPN – 04 min. 01 sec. (63,9%), urmat de PDCM – 01 min. (15,9%), PPO – 47 sec. și PAS – 29 sec. (7,7%).

Conotația reflectării subiecților politici/electorali în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „Vocea Basarabiei TV” a fost într-o tonalitate neutră, cu excepția PPPN, care a fost mediatizat atât negativ, cât și pozitiv.

Subiectul politic/electoral PDCM a beneficiat, în buletinele de știri ale serviciului de televiziune „Vocea Basarabiei TV”, de apariții directe și indirecte, iar PAS și PPO au avut doar apariții indirecte.

În perioada de raport 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „Vocea Basarabiei TV” a reflectat activitatea a 2 candidați desemnați: R. Codreanu și A. Usafii.

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat candidaților desemnați, atestă că A. Usafii a acumulat 56,1% (01 min.), iar R. Codreanu – 43,9% (47 sec.).

Conotația reflectării candidaților desemnați în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „Vocea Basarabiei TV” a fost într-o tonalitate neutră pentru ambii și pozitivă pentru A. Usafii.

Candidatul desemnat A. Usafii, în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „Vocea Basarabiei TV”, a beneficiat de intervenții atât directe, cât și indirecte, iar R. Codreanu a fost prezentat doar indirect.

Datele diagramei atestă un dezechilibru privind asigurarea raportului gender, cota bărbaților fiind de 100% (5 min. 48 sec.).

Serviciul de televiziune „Vocea Basarabiei TV” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz la buletinele de știri de la ora 18:30 în cadrul edițiilor în reluare de la ora 10:00 a zilei următoare.

## **16. „TV8”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „TV8” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 19:00 (limba de difuzare: română), 88 de subiecte, dintre care 18 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora au fost reflectați 6 subiecți politici/electorali. În 10 știri a fost reflectată activitatea APL-urilor Chișinău, Orhei, Edineț, Comrat și Florești. De menționat că știrile cu caracter electoral au fost încadrate în rubrica „Electorală”.

Volumul total de timp acordat subiecților politici/electorali a constituit 16 min. 07 sec., APL-urile au beneficiat de 09 min. 01 sec., iar concurenții desemnați – de 46 sec.

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat, atestă că de cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat APL Chișinău – cu 22,8% (03 min. 40 sec.), urmată de APL Orhei – cu 20,6% (03 min. 19 sec.), P „Șansă” – cu 14% (02 min. 15 sec.), PAS – cu 9,9% (01 min. 36 sec.), PSRM – cu 8,1% (01 min. 18 sec.), APL Edineț – cu 7,3% (01 min. 11 sec.), PDCM – cu 5,8% (56 sec.), MAN – cu 4,6% (44 sec.), APL Florești – cu 2,7% (26 sec.), APL Comrat – cu 2,6% (25 sec.) și PCRM – cu 1,8% (17 sec.).

Conotația reflectării subiecților politici/electorali în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „TV8” a fost într-o tonalitate neutră, cu excepția APL Chișinău, care a fost mediatizată neutru și negativ, în comparație cu MAN și PCRM, unde prevalează o pondere negativă.

Majoritatea subiecților politici/electorali au beneficiat, în buletinele de știri ale serviciului de televiziune „TV8”, de apariții directe și indirecte, cu excepția MAN, care a avut doar apariții indirecte, și APL Florești – cu apariții directe.

În perioada de raport 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „TV8” a reflectat activitatea a unui candidat desemnat în cursa electorală – A. Usafii, desemnat de PDCM, în data de 11.09.2023.

Conotația reflectării candidaților desemnați în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „TV8” a fost într-o tonalitate neutră.

A. Usatfi (PDCM) a beneficiat de intervenții atât directe, cât și indirecte.

Datele diagramei atestă o lipsă de echilibru privind asigurarea raportului gender, cota bărbaților este de 96,5% (11 min. 21 sec.), iar cota femeilor – de 3,5% (25 sec.).

Conform declarației privind politica editorială a reflectării alegerilor, depusă de serviciul de televiziune „TV8”, acesta a indicat că principalul buletin de știri, în limba română, difuzat la ora 19:00, va fi subtitrat și difuzat în orele de maximă audiență de dimineață, la ora 07:00. Ca urmare a controlului, s-a atestat că serviciul de televiziune „TV8” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz în cadrul difuzării buletinelor de știri, prin difuzarea buletinului principal de știri cu subtitrare sincron la ora 07:00.

## **17. „TVC 21”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „TVC 21” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 19:30 (limba de difuzare: limba rusă), 4 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora au fost reflectați 4 subiecți politici/electorali și 2 candidați electorali. De asemenea, unul din subiecte a vizat acțiunile Comisiei Electorale Centrale și un alt subiect a vizat activitatea APL Chișinău.

Volumul total de timp acordat subiecților politici/electorali a constituit 01 min. 17 sec., dintre care 26 sec. au fost acordate pentru APL Chișinău.

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat, atestă că subiecții politici/electorali reflectați în cadrul buletinelor informative au atins pragul mai mic de 01 min. Astfel, APL Chișinău și PSDE au avut câte 33,8% (pentru fiecare câte 26 sec.), urmați de PLDM cu 18,2% (14 sec.) și BL „RUSLAN CODREANU” cu 14,3% (11 sec.).

Conotația reflectării subiecților politici/electorali și a activității APL Chișinău în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „TVC 21” a fost într-o tonalitate, în general, neutră.

Subiecții politici au fost mediatizați doar prin intervenții indirecte.

În perioada de raport 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „TVC 21” a reflectat activitatea a 2 candidați desemnați.

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat, atestă că V. Brînzaniuc (PSDE) a fost mediatizat în proporție de 70,3% (26 sec.), iar R. Codreanu (BL „RUSLAN CODREANU”) – în proporție de 29,7% (11 sec.).

Conotația reflectării candidaților desemnați în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „TVC 21” a fost într-o tonalitate, în general, neutră.

Candidații desemnați au fost reflectați doar prin intervenții indirecte.

Datele diagramei atestă o lipsă de echilibru privind asigurarea raportului gender, cota bărbaților fiind cea dominantă – de 100% (01 min. 17 sec.), iar cea a femeilor fiind 0%.

De asemenea, „TVC 21” nu a realizat rubrica specială „Electorală”, prevăzută la pct. 38 din Regulamentul CEC, deși a reflectat subiecte cu conținut electoral.

Prin urmare sunt relevante **prevederile art. 90 alin. (2) lit. a)** din Codul electoral și ale **pct. 38** din Regulamentul CEC.

## **18. „Găgăuzia TV”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul media public regional de televiziune „GRT TV” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 20:00 (limba de difuzare: rusa), 12 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora a fost reflectată activitatea APL Comrat și APL Ceadâr-Lunga.

Volumul total de timp acordat APL-urilor a constituit 11 min. 32 sec. (100%).

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat, atestă că de cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat APL Comrat – 07 min. 49 sec. (67,8%), urmată de APL Ceadâr-Lunga – 03 min. 43 sec. (32,2%).

Conotația reflectării APL-urilor în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „GRT TV” a fost într-o tonalitate neutră și pozitivă.

APL-urile au beneficiat de apariții directe și indirecte.

Datele diagramei atestă cota bărbaților a fost de 100% (08 min. 22 sec.), iar cota femeilor – de 0%. Serviciul de televiziune „GRT TV” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz prin titrarea sincron a buletinului de știri de la ora 20:00 din data de 15.09.2023.

Este de specificat că, în perioada supusă controlului, serviciul de televiziune „GRT TV” a difuzat un subiect electoral la data de 14.09.2023, în care se relatează despre faptul că CEC, împreună cu Institutul National de Justiție, la data de 13 septembrie, au organizat un seminar referitor la soluționarea litigiilor electorale de judecătoriale de drept comun. Subiectul respectiv nu a fost încadrat în rubrici sau grupaje informative, evidențiate prin semnale acustice și vizuale unice. Astfel, sunt relevante prevederile **art. 90 alin. (2) lit. a)** din Codul electoral și ale **pct. 38** din Regulamentul CEC.

## **19. „BAS TV”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „BAS TV” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 19:30 (limba de difuzare: română/rusă), 15 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora au fost reflectați 5 subiecți politici (partide), 6 subiecte au vizat acțiunile Comisiei Electorale Centrale, precum și activitatea APL Basarabeasca.

Volumul total de timp acordat subiecților politici/electorali a constituit 03 min. 04 sec., dintre care de cel mai mult timp au beneficiat concurenții electorali – 02 min. 20 sec. (76,1%), urmați de APL – 44 sec. (23,9%).

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat subiecților politici/electorali, atestă că cea mai mare pondere de reflectare a avut APL Basarabeasca – 23,9% (44 sec.), cu o pondere egală au fost mediatizate următoarele partide: PPDA – 15,2 (28 sec.), PLDM – 15,2 (28 sec.), PAS – 15,2 (28 sec.), PSRM – 15,2 (28 sec.) și PPPN – 15,2 (28 sec.).

Conotația reflectării subiecților politici/electorali la alegerile locale generale în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „BAS TV” a fost într-o tonalitate neutră.

Subiecții politici/electorali la alegerile locale generale au fost reflectați doar în mod indirect.

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „BAS TV” nu a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz prin titrarea sincron a buletinelor de știri de la ora 19:30. Se atestă nerespectarea pct. 48 din Regulamentul CEC.

Este de specificat că, în perioada supusă controlului, serviciul de televiziune „BAS TV” a difuzat mai multe subiecte electorale. Subiectul „CEC a stabilit creditul fără dobândă concurenților electorali din 5 noiembrie” din data de 11.09.2023, subiectul „CEC a publicat lista partidelor care pot participa la alegerile locale din 5 noiembrie” din data de 12.09.2023, subiectul „Studentii și elevii cu drept de vot vor putea vota la alegerile locale chiar dacă au schimbat domiciliul sau reședința temporară cu mai puțin de 3 luni până în data de 5 august” din data de 13.09.2023. Subiectele respective nu a fost încadrate în rubrici sau grupaje informative, evidențiate prin semnale acustice și vizuale unice.

Astfel, sunt relevante prevederile **art. 90 alin. (2) lit. a)** din Codul electoral și ale **pct. 38** din Regulamentul CEC.

De asemenea, este de menționat că serviciul de televiziune „BAS TV” nu a reflectat activitatea candidaților desemnați.

Prin scrisoarea din 21.09.2023, serviciul de televiziune „BAS TV” a comunicat CA următoarele: *„Suntem de acord cu rapoartele de monitorizare „BAS TV” și „BAS FM”. Le-am luat deja în considerare și am corectat toate încălcările începând de astăzi. Ne vom strădui să respectăm toate prevederile Regulamentului privind reflectarea alegerilor și Codul electoral.”*

## **20. „N4”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „N4” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 20:30 (limba de difuzare: română), 8 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul



căroră au fost reflectați 7 subiecți politici/electorali (partide), 5 candidați desemnați, 1 subiect a vizat acțiunile Comisiei Electorale Centrale și 2 subiecte – activitatea APL Chișinău.

Volumul total de timp acordat subiecților politici/electorali a constituit 06 min. 52 sec., dintre care de cel mai mult timp a beneficiat PDCM – 02 min. 07 sec. (30,8%), urmat de APL Chișinău – 1 min. 17 sec. (18,7%) și CUB – 01 min. 15 sec. (18,2%).

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat subiecților politici/electorali, atestă că de cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat PDCM – cu 30,8% (02 min. 07 sec.), urmat de APL Chișinău – cu 18,7% (01 min. 17 sec.), CUB – 18,2% (01 min. 15 sec.), PSRM – 14,6% (01 min.), PAS – 11,4% (47 sec.) și APL Orhei – 3,9% (16 sec.).

Conotația reflectării subiecților politici/electorali la alegerile locale generale în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „N4” a fost într-o tonalitate neutră. PDCM a fost reflectat și pozitiv, iar PAS a fost reflectat și negativ.

Subiecții politici/electorali la alegerile locale generale PDCM, CUB, PSRM au beneficiat, în buletinele de știri ale serviciului de televiziune „N4”, de apariții directe și indirecte. PAS, BECS, MAN, PPDA au apărut doar indirect. APL Chișinău este prezentată direct și indirect, iar APL Orhei – doar indirect.

În perioada de raport 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „N4” a reflectat 3 candidați desemnați.

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat candidaților desemnați, atestă că de cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat A. Usatfi (PDCM) – cu 87,9% (58 sec.), urmat de A. Albu (PSRM) – cu 7,6% (05 sec.) și L. Carp (PAS) – cu 4,5% (03 sec.).

Conotația reflectării celor 3 candidați electorali în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „N4” a fost într-o tonalitate neutră. A Usatfi a fost reflectat și pozitiv.

Din cei 3 candidați desemnați reflectați de serviciul de televiziune „N4”, un candidat a beneficiat de intervenții directe și apariții indirecte – A. Usatfi (PDCM), iar A. Albu (PSRM) și L. Carp (PAS) au avut doar intervenții indirecte.

Datele diagramei atestă o lipsă de echilibru privind asigurarea raportului gender, cota bărbaților fiind cea dominantă – 100% (24 sec.), iar cota femeilor – 0%.

Serviciul de televiziune „N4” a asigurat accesibilitatea persoanelor cu deficiențe de auz prin titrare sincron a buletinelor de știri de la ora 20:30.

Prin urmare, serviciul de televiziune „N4” a difuzat la data de 11.09.2023, în buletinul principal de știri de la ora 20:30, un subiect despre rezultatele unui sondaj de opinie, cu tematică electorală, privind preferințele politice ale alegătorilor la alegerile locale din 05 noiembrie 2023. În cadrul prezentării sondajului, furnizorul de servicii media a omis comanditarul, sponsorul și autorizarea sondajului de către CEC, conform pct. 48 Regulamentul CEC.

Este de specificat și faptul că subiectul electoral menționat nu a fost încadrat în rubrici sau grupaje informative, evidențiate prin semnale acustice și vizuale unice, destinate difuzării informațiilor electorale, așa cum este specificat la pct. 38 din Regulamentul CEC.

Drept urmare, sunt relevante prevederile **art. 90 alin. (2) lit. a)** din Codul electoral și ale **pct. 38** din Regulamentul CEC.

## **21. „ONE TV” („Legal TV”)**

Ca urmare a controlului, în perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „Legal TV” nu a difuzat programe audiovizuale de știri și actualități cu caracter politic sau electoral, așa cum a menționat în declarația sa, înregistrată cu nr. 1788-01 din 04.09.2023, aprobată de CA prin Decizia nr. 269 din 08.09.2023 cu privire la examinarea declarațiilor privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor locale din 05 noiembrie 2023. Potrivit declarației, „Legal TV” a precizat: *„Programele de știri și actualități, subiectele cu caracter electoral vor fi incluse la rubrica specială „Electorală”, evidențiată prin semnale acustice sau vizuale unice la început și la final.”*

În perioada de raport, „Legal TV” a difuzat doar programele audiovizuale „Tu și Legea” (limba română) și „Зал Суда” (limba rusă).

## **22. „STAR TV” („GN TV”)**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „GN TV” nu a difuzat buletine de știri, în timp ce în declarația sa privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor este specificat că „programele de știri și actualități zilnice de la ora 19:00 vor conține subiectele cu caracter electoral, care vor fi incluse la rubrica specială „Electorală”, evidențiată prin semnale acustice sau vizuale unice la începutul și la final”.

## **23. „ART-TV”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „ART-TV” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 19:00 (limba de difuzare: română), doar o singură știre cu caracter politic: despre lansarea partidului politic Mișcarea Reformei Sociale (MRS), în cadrul căreia a fost mediatizat primarul din Lozova.

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat, atestă că APL Lozova a fost reflectată în raport de 100% (32 sec.), dat fiind faptul că în cadrul buletinelor informative a fost mediatizat doar primarul din Lozova.

Conotația reflectării APL Lozova în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de televiziune „ART-TV” a fost într-o tonalitate pozitivă.

Activitatea APL Lozova a fost reflectată doar prin intervenție indirectă.

Serviciul de televiziune „ART-TV”, în buletinele de știri de la ora 19:00, nu a reflectat candidați desemnați pentru alegerile locale din 05 noiembrie 2023.

Datele diagramei atestă o lipsă de echilibru privind asigurarea raportului gender, cota bărbaților fiind cea dominantă – 100% (32 sec.), iar cea a femeilor fiind – 0%.

## **24. „R Live TV”**

În cadrul controlului au fost supuse verificării programele audiovizuale „Rezoomat” și „Teritorii libertății”, pentru perioada 11-17 septembrie 2023, la capitolul respectării prevederilor art. 89 și 90 din Codul electoral.

Prin urmare, la data de 13.09.2023, ora 20:00, serviciul de televiziune „R Live TV” a difuzat programul audiovizual „Rezoomat” (limba de difuzare: română), la care a fost invitat vicepreședintele PAS, președintele Comisiei parlamentare securitate națională, apărare și ordine publică, Lilian Carp. Printre subiectele discutate au fost: expulzarea directorului Sputnik, activitatea SIS, Centrul pentru Comunicare Strategică, siguranța spațiului aerian, vizita lui Mircea Geoană, Codul electoral etc. În timpul discuției, Lilian Carp a declarat că s-a discutat cu reprezentanți ai Platformei „Demnitate și Adevăr” despre desemnarea unui singur candidat la alegerile locale generale, dar nu s-a ajuns la un numitor comun. De menționat că, pe parcursul programului audiovizual, nu au fost abordate subiecte cu caracter electoral.

Este de specificat că serviciul de televiziune „R Live TV” a menționat că programul audiovizual „Rezoomat” va fi difuzat marți la ora 19:00, dar, ca urmare a controlului, s-a atestat că programul dat a fost difuzat miercuri la ora 20:00.

Totodată, la data de 14.09.2023, oră 19:00, serviciul de televiziune „R Live TV” a difuzat programul audiovizual „Teritoriul libertății” (limba de difuzare: rusă). În acest program audiovizual nu au fost reflectate subiecte cu caracter electoral.

## **25. „Canal Regional”**

Ca urmare a controlului efectuat, în perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de televiziune „Canal Regional” a difuzat programul audiovizual „Alternative”. În cadrul edițiilor supuse verificării nu au fost abordate subiecte cu tematică electorală, fiind discutate probleme de interes public, de natură economică, socială și politică.

## **26. „Radio Orhei FM”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de radiodifuziune sonoră „Radio Orhei FM” a difuzat buletine de știri la ora 19:00 (limba de difuzare: română), care au conținut doar un singur subiect electoral: despre organizarea unui flashmob la inițiativa Comisiei Electorale Centrale privind importanța participării la vot, în special al generațiilor tinere.

Astfel, în perioada de raport, serviciul de radiodifuziune sonoră „Radio Orhei FM”, în cadrul buletinelor de știri de la ora 19:00, nu a reflectat subiecți politici/electorali și nici candidații desemnați.

Ca urmare a efectuării controlului, s-a atestat că serviciul de radiodifuziune sonoră „Radio Orhei FM” nu a inclus în buletinele de știri rubrica „Electorală”, deși a difuzat un subiect cu caracter electoral.

Prin urmare, sunt relevante prevederile **art. 90 alin. (2) lit. a)** din Codul electoral și ale **pct. 38** din Regulamentul CEC.

Prin scrisoarea nr. 1-09/23 din 21.09.2023, serviciul de radiodifuziune sonoră „Radio Orhei FM” a comunicat CA următoarele: „Nu am avut intenția de a nu ne conforma cerințelor art. 90 alin. (2) lit. a) din Codul electoral. Astfel, începând cu 19.09.2023 s-a realizat rubrica „Electorală 2023” pentru reflectarea în buletinele de știri a subiectelor cu caracter electoral.”

## **27. „Aquarelle FM”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de radiodifuziune sonoră „Aquarelle-FM” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 12:00, luni, și de la ora 13:00, de marți până vineri, (limba de difuzare: română), 5 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora a fost reflectat 1 subiect politic/electoral, dar nu au fost reflectați candidați desemnați, 4 subiecte au vizat acțiunile Comisiei Electorale Centrale.

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat subiecților politici/electorali, atestă că a fost reflectat doar PAS – 100% (06 sec.).

Conotația reflectării subiecților politici/electorali în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de radiodifuziune sonoră „Aquarelle-FM” a fost într-o tonalitate neutră.

Subiectul politic/electoral PAS a beneficiat, în buletinele de știri ale serviciului de radiodifuziune sonoră „Aquarelle-FM”, de o apariție indirectă.

## **28. „Radio Chișinău”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de radiodifuziune sonoră „Radio Chișinău” a difuzat buletine de știri la ora 18:00 (limba de difuzare: română), care au cuprins doar un singur subiect electoral: despre declarațiile Secretarului General al Guvernului, Artur Mija, privind procesul electoral în cadrul alegerilor locale din 05 noiembrie 2023.

Astfel, în perioada de raport, serviciul de radiodifuziune sonoră „Radio Chișinău”, în cadrul buletinelor de știri de la ora 18:00, nu a reflectat subiecți politici/electorali și nici candidații desemnați.

Ca urmare a efectuării controlului, s-a atestat că serviciul de radiodifuziune sonoră „Radio Chișinău” nu a inclus în buletinele de știri rubrica „Electorală”, deși a difuzat un subiect cu caracter electoral.

Prin urmare, sunt relevante prevederile **art. 90 alin. (2) lit. a)** din Codul electoral și ale **pct. 38** din Regulamentul CEC.

## **29. „Jurnal FM”**

În perioada 11-15 septembrie 2023, serviciul de radiodifuziune sonoră „Jurnal FM” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 19:00 (limba de difuzare: română), 16 subiecte, în niciunul dintre ele nu a fost reflectată campania electorală sau subiecții politici/electorali.



Prin urmare, în perioada 11-17 septembrie 2023, în cadrul buletinului de știri de la ora 19:00 difuzat de serviciul de radiodifuziune sonoră „Jurnal FM”, nu au fost reflectați subiecți politici/electorali și nici candidați desemnați.

### **30. „Radio Moldova”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul public de radiodifuziune sonoră „Radio Moldova” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 18:00 (limba de difuzare: română), 4 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora au fost reflectați 5 subiecți politici (partide), 1 candidat desemnat, 1 subiect a vizat acțiunile Comisiei Electorale Centrale, precum și 2 subiecte – activitatea APL Chișinău.

Volumul total de timp acordat subiecților politici/electorali a constituit 02 min. 58 sec., dintre care de cel mai mult timp a beneficiat PAS – 57 sec. (32%), urmat de PSRM – 36 sec. (20,2%), APL Chișinău, CUB – 31 sec. (17,4%), BECS – 19 sec. (10,7%) și MAN – 04 sec. (2,2%)

Conotația reflectării subiecților politici/electorali și a APL Chișinău în cadrul buletinelor de știri ale serviciului public de radiodifuziune sonoră „Radio Moldova” a fost într-o tonalitate neutră. APL Chișinău a fost reflectată și negativ.

Subiectul politic/electoral PSRM a beneficiat, în buletinele de știri ale serviciului public de radiodifuziune sonoră „Radio Moldova”, de apariții directe, CUB, BECS, MAN, precum și APL Chișinău – de apariții indirecte, iar PAS a avut atât apariții directe, cât și indirecte.

În perioada de raport 11-17 septembrie 2023, serviciul public de radiodifuziune sonoră „Radio Moldova” a reflectat 1 candidat desemnat.

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat candidaților desemnați, atestă că a fost reflectat doar candidatul L. Carp (PAS) – cu 100% (57 sec.), într-o tonalitate neutră, și care a beneficiat de intervenții directe și apariții indirecte.

Datele diagramei atestă o lipsă de echilibru privind asigurarea raportului gender, cota bărbaților fiind cea dominantă – 100% (02 min. 22 sec.), iar cota femeilor – 0%.

### **31. „Bugeac FM”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de radiodifuziune sonoră „Bugeac FM” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 17:00 (limba de difuzare: rusă), o știre cu caracter electoral, în care s-a relatat despre acreditarea de către CEC a aproximativ 80 de observatori naționali și internaționali pentru monitorizarea alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023.

Este de specificat că, în perioada supusă controlului, serviciul de radiodifuziune sonoră „Bugeac FM” a difuzat un subiect electoral despre acreditarea de către CEC a aproximativ 80 de observatori naționali și internaționali pentru monitorizarea alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023, care nu a fost încadrat în rubrici sau grupaje informative, evidențiate prin semnale acustice și vizuale unice.

Astfel, sunt relevante prevederile **art. 90 alin. (2) lit. a)** din Codul electoral și ale **pct. 38** din Regulamentul CEC.

De asemenea, este de menționat că, în perioada 11-17 septembrie 2023, în cadrul buletinului de știri de la ora 17:00, difuzat de serviciul de radiodifuziune sonoră „Bugeac FM”, nu au fost reflectați subiecți politici/electorali și nici candidați desemnați.

### **32. „Radio Plai”**

În perioada 11-15 septembrie 2023, serviciul de radiodifuziune sonoră „Radio Plai” a difuzat, în buletinele informative „Știri” de la ora 17:00 (limba de difuzare: română), 5 știri cu caracter electoral, în cadrul cărora a fost reflectată activitatea Comisiei Electorale Centrale și a altor instituții de stat. Subiectele menționate supra au fost difuzate în rubrica „Electorală 2023”.

### **33. „Radio Media”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de radiodifuziune sonoră „Radio Media Cimișlia” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 17:00 (limba de difuzare: română), 3 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora a fost reflectată activitatea APL Cimișlia.

Volumul total de timp acordat pentru APL Cimișlia a constituit 01 min. 46 sec.

Conotația reflectării APL Cimișlia în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de radiodifuziune sonoră „Radio Media Cimișlia” a fost într-o tonalitate neutră.

Datele diagramei atestă cota bărbaților de 100% (44 sec.), iar cota femeilor este de 0%.

În perioada de raport, serviciul de radiodifuziune sonoră „Radio Media Cimișlia” nu a reflectat candidați desemnați la alegerile locale generale din 05 noiembrie 2023.

#### **34. „HIT FM”**

Este de specificat că, în perioada supusă controlului 11-17 septembrie 2023, serviciul de radiodifuziune sonoră „HIT FM” a difuzat, în cadrul buletinelor de știri, la data de 14.09.2023 un subiect cu referire la numărul total de alegători anunțați de CEC, iar la data de 15.09.2023 – un subiect cu referire la dreptul la vot la alegerile locale generale din 05 noiembrie 2023 al studenților și elevilor care au schimbat viza de reședință.

Subiectele respective nu au fost încadrate în rubrici sau grupaje informative, evidențiate prin semnale acustice unice, destinate difuzării informațiilor electorale.

Astfel, sunt relevante prevederile **art. 90 alin. (2) lit. a)** din Codul electoral și ale **pct. 38** din Regulamentul CEC.

De asemenea, este de menționat că serviciul de radiodifuziune sonoră „HIT FM” nu a reflectat activitatea candidaților desemnați.

Prin scrisoarea nr. 11/24 din 21.09.2023, serviciul de radiodifuziune sonoră „HIT FM” a comunicat CA următoarele: *„„Radio Hit” recunoaște că semnalul sonor „Electorală” nu a ieșit în emisie, dar solicităm respectuos să nu fim penalizați pentru acest fapt, omisiunea dată fiind imediat reparată de cum am fost înștiințați prin Raportul de control.”*

#### **35. „Radio Relax”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de radiodifuziune sonoră „Radio Relax” a difuzat, în cadrul buletinului de știri (limba de difuzare: română), 3 știri cu referire la activitatea Comisiei Electorale Centrale.

Prin urmare, în perioada 11-17 septembrie 2023, în cadrul buletinului de știri de vineri, 15.09.2023, de la ora 06:10, difuzat de serviciul de radiodifuziune sonoră „Radio Relax”, nu au fost reflectați subiecți politici/electorali și candidați desemnați.

#### **36. „Radio Roks”**

În perioada 11-15 septembrie 2023, serviciul de radiodifuziune sonoră „Radio Roks” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 19:00 (limba de difuzare: română), 21 de subiecte, dintre care o știre cu caracter electoral, încadrată în rubrica „Electorală”, în care s-a relatat despre seminarul organizat de CEC, unde peste 40 de judecători au fost instruiți cu privire la particularitățile examinării și soluționării litigiilor electorale.

Prin urmare, în perioada 11-17 septembrie 2023, în cadrul buletinului de știri de la ora 19:00 difuzat de serviciul de radiodifuziune sonoră „Radio Roks”, nu au fost reflectați subiecți politici/electorali și nici candidați desemnați.

#### **37. „BIZIM DALGAMIZ”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de radiodifuziune sonoră „BIZIM DALGAMIZ” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 13:30 (limba de difuzare: română), 7 știri cu caracter politic,

social și electoral, în cadrul cărora au fost reflectați 4 subiecți politici/electorali (partide) și activitatea APL-urilor Comrat, Vulcănești, Ceadâr-Lunga, Orhei și Congaz.

Volumul total de timp acordat subiecților politici/electorali a constituit 02 min. 23 sec., dintre care de cel mai mult timp a beneficiat APL Ceadâr-Lunga – 44 sec. (30,8%), urmată de APL Vulcănești – 39 sec. (27,3%), APL Comrat – 18 sec. (12,6%) și APL Orhei – 15 sec. (10,5%). Subiecții politici/electorali care au avut cele mai mici ponderi de reflectare: PAS – 06 sec. (4,2%), PDCM – 06 sec. (4,2%), MAN – 06 sec. (4,2%), BECS – 03 sec. (2,1%), dar și subiectul APL Congaz – 06 sec. (4,2%).

Conotația reflectării subiecților politici/electorali în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de radiodifuziune sonoră „BIZIM DALGAMIZ” a fost într-o tonalitate neutră, cu excepția APL Ceadâr-Lunga care a fost reflectată neutru și pozitiv.

Subiecții APL Ceadâr-Lunga și APL Vulcănești au beneficiat, în buletinele de știri ale serviciului de radiodifuziune sonoră „BIZIM DALGAMIZ”, de apariții directe și indirecte, iar APL Comrat, APL Orhei, MAN, PAS, PDCM, APL Congaz și BECS – doar de apariții indirecte.

Datele diagramei atestă o lipsă de echilibru privind asigurarea raportului gender, cota bărbaților fiind cea dominantă – 100% (01 min. 31 sec.), iar cota femeilor a fost egală cu 0% (0 sec.).

Prin urmare, serviciul de radiodifuziune sonoră „BIZIM DALGAMIZ” a difuzat la data de 11.09.2023, în buletinul principal de știri de la ora 13:30, un subiect despre rezultatele unui sondaj de opinie, cu tematică electorală, privind preferințele politice ale alegătorilor la alegerile parlamentare și prezidențiale. În cadrul prezentării sondajului, furnizorul de servicii media a omis comanditarul, sponsorul, metodologia și autorizarea sondajului de către CEC, conform pct. 48 din Regulamentul CEC.

Totodată, sunt relevante prevederile **art. 90 alin. (2) lit. a)** din Codul electoral și ale **pct. 38** din Regulamentul CEC.

De asemenea, este de menționat că serviciul de radiodifuziune sonoră „BIZIM DALGAMIZ” nu a reflectat activitatea candidaților desemnați.

Prin scrisoarea din 21.09.2023, serviciul de radiodifuziune sonoră „BIZIM DALGAMIZ” a comunicat CA următoarele: „[...] Acest subiect a apărut pe mai multe site-uri. Noi am preluat această informație de pe *agora.md* și ne-am adresat la CEC pentru informații suplimentare, deoarece în opinia noastră această informație ține de alegerile parlamentare. Totodată, nu ne este clar de ce informația de interes public, apărută pe site-ul guvernului, trebuie încadrată în rubrica specială?”

### **38. „Vocea Basarabiei”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de radiodifuziune sonoră „Vocea Basarabiei” a difuzat, în jurnalele de știri de la ora 19:00, de luni până vineri, și în buletinele de la ora 18:00, de sâmbătă și duminică, (limba de difuzare: română), 5 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora a fost reflectat 1 subiect politic/electoral, dar nu au fost reflectați candidați desemnați, 2 subiecte au vizat acțiunile Comisiei Electorale Centrale, iar 3 subiecte s-au referit la activitatea APL Basarabeasca și APL Strășeni.

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat subiecților politici/electorali, atestă că de cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat APL Basarabeasca – cu 92,8% (14 min. 53 sec.), iar cea mai mică pondere de mediatizare a revenit PLDM – cu 1,1% (11 sec.).

Conotația reflectării subiecților politici/electorali în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de radiodifuziune sonoră „Vocea Basarabiei” a fost într-o tonalitate neutră și pozitivă, cu excepția PLDM care a fost mediatizat pozitiv.

Subiecții politici/electorali APL Basarabeasca și APL Strășeni au beneficiat, în buletinele de știri ale serviciului de radiodifuziune sonoră „Vocea Basarabiei”, de apariții directe și indirecte, iar PLDM a avut doar apariție indirectă.

Datele diagramei atestă un dezechilibru privind asigurarea raportului gender, cota bărbaților fiind de 96,9% (15 min. 12 sec.), iar a femeilor – de 3,1% (29 sec.).

În perioada de raport, serviciul de radiodifuziune sonoră „Vocea Basarabiei” nu a reflectat niciun candidat desemnat la alegerile locale din 05 noiembrie 2023.

### **39. „GRT FM”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul public de radiodifuziune sonoră „GRT FM” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 20:00 (limba de difuzare: rusă), 10 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora a fost reflectată activitatea APL-urilor Comrat, Ciadâr-Lunga și Vulcănești, precum și a unui partid politic.

Volumul total de timp acordat subiecților politici a constituit 10 min. 32 sec., dintre care de cel mai mult timp au beneficiat APL-urile – 10 min. 14 sec. (97,2%), urmate de PSRM – 18 sec. (2,8%).

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat, atestă că de cea mai mare pondere de reflectare a beneficiat APL Comrat – 05 min. 06 sec. (48,4%), urmată de APL Vulcănești – 02 min. 37 sec. (24,08%), APL Ceadâr-Lunga – 02 min. 31 sec. (23,9), precum și PSRM – 18 sec. (2,8%).

Conotația reflectării APL-urilor în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de radiodifuziune sonoră „GRT FM” a fost într-o tonalitate neutră și pozitivă. APL Comrat a fost reflectată preponderent pozitiv.

Datele diagramei atestă cota de reflectare a bărbaților de 90% (06 min. 34 sec.), iar a femeilor – de 10% (44 sec.).

### **40. „BAS FM”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de radiodifuziune sonoră „BAS FM” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 10:00 (limba de difuzare: română/rusă), 4 știri cu caracter politic, social și electoral, în cadrul cărora au fost reflectați 5 subiecți politici (partide), 4 subiecte au vizat acțiunile Comisiei Electorale Centrale, precum și activitatea APL Basarabeasca.

Volumul total de timp acordat subiecților politici a constituit 37 sec., dintre care de cel mai mult timp a beneficiat APL Basarabeasca (APL) – 22 sec. (64,7%), urmată de subiecții politici – 15 sec. (35,3%).

Datele diagramei, în coraport cu detalierea timpului alocat subiecților politici/electorali, atestă că cea mai mare pondere de reflectare a avut APL Basarabeasca – 64,7% (22 sec.), cu o pondere egală au fost mediatizate partidele PPDA – 8,8% (03 sec.), PLDM – 8,8% (03 sec.), PAS – 8,8% (03 sec.), PSRM – 8,8% (03 sec.) și PPPN – 8,8% (03 sec.).

Conotația reflectării subiecților politici/electorali la alegerile locale generale în cadrul buletinelor de știri ale serviciului de radiodifuziune sonoră „BAS FM” a fost într-o tonalitate neutră.

Subiecții politici la alegerile locale generale au fost reflectați doar în mod indirect.

Este de specificat că, în perioada supusă controlului, serviciul de radiodifuziune sonoră „BAS FM” a difuzat mai multe subiecte electorale. Subiectul „CEC a stabilit creditul fără dobândă concurenților electorali din 5 noiembrie” din data de 11.09.2023, subiectul „CEC a publicat lista partidelor care pot participa la alegerile locale din 5 noiembrie” din data de 12.09.2023, subiectul „Studentii și elevii cu drept de vot vor putea vota la alegerile locale chiar dacă au schimbat domiciliul sau reședința temporară cu mai puțin de 3 luni până în data de 5 august” din data de 13.09.2023. Subiectele respective nu a fost încadrate în rubrici sau grupaje informative, evidențiate prin semnale acustice unice.

Astfel, sunt relevante prevederile **art. 90 alin. (2) lit. a)** din Codul electoral și ale **pct. 38** din Regulamentul CEC.

De asemenea, este de menționat că serviciul de radiodifuziune sonoră „BAS FM” nu a reflectat activitatea candidaților desemnați.

### **41. „Radio Noroc”**

În perioada 11-17 septembrie 2023, serviciul de radiodifuziune sonoră „Radio Noroc” a difuzat, în buletinele de știri de la ora 19:00 (limba de difuzare: română), 5 știri cu caracter electoral, în care s-



a relatat despre activitatea Comisiei Electorale Centrale în cadrul pregătirilor pentru alegerile locale generale din 05 noiembrie 2023.

Prin urmare, în perioada 11-17 septembrie 2023, în cadrul buletinului de știri de la ora 19:00, difuzat de serviciul de radiodifuziune sonoră „Radio Noroc”, nu au fost reflectați subiecți politici/electorali și nici candidați desemnați.

#### **42. „Radio Moldova Tineret”**

În perioada de raport 11-17 septembrie 2023, serviciul de radiodifuziune sonoră „Radio Moldova Tineret” nu a difuzat programe informative.

Prin scrisoarea nr. 02-10/488 din 15.09.2023, furnizorul public de servicii media a informat: „IP Compania „Teleradio – Moldova” privind politica editorială pentru reflectarea alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023, Radio Moldova Tineret și-a asumat angajamentul să difuzeze programe de știri și actualități, care să includă și subiecte cu caracter electoral, de luni până vineri, la ora 12:00. Difuzarea buletinelor de știri va începe din 18 septembrie 2023.”

În temeiul prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174/2018, ale Codului electoral nr. 325/2022 și ale Regulamentului privind reflectarea alegerilor de către instituțiile mass-media, aprobat prin Hotărârea CEC nr. 1137 din 28.07.2023,

#### **Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova DECIDE:**

1. Se ia act de rezultatele controlului serviciilor media audiovizuale **de televiziune:** „ATV”, „Agro TV Moldova”, „Jurnal TV”, „ITV”, „Moldova 1”, „ALBASAT”, „Orizont TV”, „TV Elita”, „Drochia TV”, „Exclusiv TV”, „Media TV”, „TVR Moldova”, „PRO TV Chișinău”, „Cinema 1”, „Vocea Basarabiei TV”, „TV8”, „R Live TV”, „TVC 21”, „Găgăuzia TV”, „Canal Regional”, „BAS TV”, „N4”, „ONE TV” („LEGAL TV”), „STAR TV” („GN TV”) și „ART-TV” și de **radiodifuziune sonoră:** „Radio Orhei FM”, „Aquarelle FM”, „Radio Chișinău”, „Jurnal FM”, „Radio Moldova”, „Radio Moldova Tineret”, „Bugeac FM”, „Radio Plai”, „Radio Media”, „HIT FM”, „Radio Relax”, „Radio Roks”, „BIZIM DALGAMIZ”, „Vocea Basarabiei”, „GRT FM”, „BAS FM” și „Radio Noroc”, și se aprobă Raportul de monitorizare privind reflectarea alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023, pentru perioada 11-17 septembrie 2023 (se anexează).
2. Raportul de monitorizare privind reflectarea alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023, pentru perioada 11-17 septembrie 2023, se remite Comisiei Electorale Centrale și se publică pe pagina web oficială a Consiliului Audiovizualului și pe paginile web ale furnizorilor de servicii media cel târziu la data de 23 septembrie 2023, conform prevederilor art. 90 alin. (16) din Codul electoral.
3. Prezenta decizie poate fi contestată în ordine de contencios administrativ la Curtea de Apel Chișinău (mun. Chișinău, str. Teilor nr. 4), în termen de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost adoptată prezenta decizie, fără a fi necesară depunerea unei cereri prealabile.
4. Controlul asupra executării prezentei decizii se pune în sarcina Direcției control servicii media audiovizuale.
5. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și se publică pe pagina web oficială a Consiliului Audiovizualului.

**PREȘEDINTĂ**

**Liliana VIȚU-EȘANU**